EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

فضل قراءة الآيتين الأخيرتين من سورة البقرة كل ليلة

Ultimele două versete din Sura al-Baqara

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Virtutea citirii ultimelor două versete din Sura al-Baqara în fiecare noapte

فضل قراءة الآيتين الأخيرتين من سورة البقرة كل ليلة

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Ultimele două versete din Sura al-Baqara 1
Bibliografie 9
Indice 10

Ultimele două versete din Sura al-Baqara

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

În Sunnah s-a păstrat îndemnul Profetului ﷺ de a recita în fiecare noapte cele două versete cu care se încheie Sura al-Baqara. El ﷺ a arătat că acestea au o mare virtute. În cele două colecții Ṣaḥīḥ, Abū Masʿūd — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Profetul ﷺ a spus:

مَنْ قَرَأَ بِالْآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ

Cine recită, într-o noapte, cele două versete de la sfârșitul Surei al-Baqara, acestea îi sunt de ajuns.[1]

1 Al-Bukhārī, *Ṣaḥīḥ*, nr. 5009; Muslim, *Ṣaḥīḥ*, nr. 808.

Acest hadith arată virtutea recitării acestor două versete în fiecare noapte:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ
ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا
وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ﴾

Trimisul a crezut în ceea ce i-a fost pogorât de la Domnul său, și la fel au crezut și credincioșii. Toți au crezut în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale și în trimișii Săi: «Nu facem nicio deosebire între vreunul dintre trimișii Săi». Și au spus: «Am auzit și ne-am supus. Iertarea Ta, Doamne al nostru, o cerem, și la Tine este întoarcerea!»

Coran 2:285

﴿لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا
ٱكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا
تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا

لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ
أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

Allah nu împovărează niciun suflet decât după puterea lui. Lui îi revine binele pe care l-a câștigat și împotriva lui stă răul pe care l-a dobândit. «Doamne al nostru, nu ne lua la socoteală dacă uităm sau greșim! Doamne al nostru, nu pune asupra noastră o povară asemenea celei pe care ai pus-o asupra celor dinaintea noastră! Doamne al nostru, nu ne împovăra cu ceea ce nu putem duce! Treci peste greșelile noastre, iartă-ne și miluiește-ne! Tu ești Ocrotitorul nostru; ajută-ne împotriva neamului necredincios!»

Coran 2:286

Acestea sunt două versete mărețe. Primul arată credința Trimisului și a credincioșilor care îl urmează în Allah și în tot ceea ce El — Slavă Lui — le-a poruncit să creadă, precum și supunerea și ascultarea lor față de El în toate poruncile Sale. Allah — Slavă Lui — spune în acest verset că ei au crezut în El, în îngerii Săi, în Cărțile Sale și în trimișii Săi. Aceasta cuprinde credința în toate atributele desăvârșirii și însușirile măreției pe care Allah le-a arătat despre Sine și pe care trimișii Săi le-au arătat despre El, fără a le asemăna cu însușirile creației, fără a le nega și recunoscând că El este lipsit de orice imperfecțiune.

Cuprinde și credința în îngerii cei nobili și în tot ceea ce revelația ne spune despre ei: numele, însușirile, numărul și îndatoririle lor. Cuprinde credința în toți trimișii — pacea fie asupra lor —, în Cărțile pogorâte asupra lor și în relatările, poruncile și interdicțiile cuprinse în acestea. Credincioșii nu fac deosebire între vreunul dintre trimișii lui Allah, ci cred în toți. Ei spun: «*Am auzit ceea ce ne-ai poruncit și ceea ce ne-ai oprit și ne-am supus Ție în acestea*». Îi cer iertare pentru lipsurile și greșelile lor și cred că întoarcerea și sfârșitul lor sunt la El — Slavă

Lui —, Care îi va răsplăti după binele și răul pe care le-au făcut. Acesta este, pe scurt, înțelesul primului verset.

Al doilea verset arată că Allah nu le cere oamenilor ceea ce nu pot duce sau ceea ce le-ar fi greu să împlinească. Dimpotrivă, le-a poruncit ceea ce le hrănește spiritele, le tămăduiește trupurile, le îndreaptă inimile și le curăță sufletele. Arată și că fiecărui suflet îi revine binele pe care l-a câștigat și împotriva lui stă răul pe care l-a dobândit.

După ce Allah Preaînaltul a arătat credința Trimisului și a credincioșilor care îl urmează, faptul că ei au întâmpinat porunca Sa ascultând și supunându-se și că fiecare om va fi răsplătit după fapta sa, El a arătat că nu le cere robilor Săi decât ceea ce pot duce. Omul este supus lipsurilor, greșelii și uitării. Allah a pomenit și ruga credincioșilor în această privință:

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

Doamne al nostru, nu ne lua la socoteală dacă uităm sau greșim!
Coran 2:286 (fragment)

Și celelalte rugi binecuvântate cuprinse până la sfârșitul versetelor. Profetul ﷺ ne-a înștiințat că Allah a spus:

قَدْ فَعَلْتُ

Am împlinit!

Adică: am răspuns celui care s-a rugat prin aceste cereri. În Ṣaḥīḥ Muslim s-a păstrat și relatarea lui Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — de la Trimisul lui Allah ﷺ, care a spus:

قَالَ اللَّهُ: نَعَمْ

Allah a spus: «Da».[2]

2 Muslim, *Ṣaḥīḥ*, nr. 125.

Cele două versete cuprind, așadar, credința credincioșilor în Allah, intrarea lor sub ascultarea și adorarea Lui și recunoașterea stăpânirii Sale. Cuprind nevoia lor deplină de iertarea Sa, recunoașterea lipsurilor lor față de dreptul Său, mărturisirea întoarcerii lor la El și pregătirea pentru răsplata pe care le-o va da după faptele lor. Cuprind rugile lor către El — Slavă Lui — și cererea de a le trece cu vederea greșelile, de a-i ierta, de a-i milui și de a le da ajutor împotriva dușmanilor. Acestea sunt, fără îndoială, înțelesuri măreațe, care arată desăvârșirea credinței lor, deplina lor acceptare și supunerea lor sinceră față de Allah, Stăpânul lumilor.

De aceea Profetul ﷺ ne-a înștiințat, în hadithul amintit, că aceste două versete îi sunt de ajuns celui care le recită într-o noapte. Ash-Shawkānī — Allah să aibă milă de el — a spus:

> *„Adică îi țin locul rugăciunii din acea noapte în care ar recita Coranul; sau îi sunt de ajuns în locul recitării Coranului; sau îi sunt de ajuns în ceea ce privește credința, întrucât cuprind, pe scurt, credința și faptele; sau îl ocrotesc de orice rău și de orice lucru neplăcut; sau îi sunt de ajuns împotriva răului șeitanilor, ori a răului oamenilor și al djinnilor, ori a răului tuturor nenorocirilor; sau, prin răsplata dobândită pentru ele, îi țin locul altor fapte.*
>
> *Nimic nu împiedică să fie avute în vedere toate aceste înțelesuri laolaltă. Susține aceasta și regula cunoscută în știința sensurilor și a exprimării: omiterea precizării lucrului la care se referă un enunț sugerează un înțeles general. Este ca și cum ar fi spus: «Îi sunt de ajuns împotriva oricărui rău» sau «împotriva oricărui lucru de care se teme». Iar harul lui Allah este cuprinzător."*[3]

Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a ales înțelesul potrivit căruia ele îl ocrotesc de răul care l-ar vătăma. În cartea sa *Al-Wābil al-Ṣayyib* a spus:

3 *Tuḥfat al-Dhākirīn*, p. 99.

„Înțelesul corect este: îl ocrotesc de răul care l-ar vătăma. S-a spus și că îi țin locul rugăciunii de noapte, însă această interpretare nu este întemeiată."[4]

Se cuvine, așadar, ca musulmanul să stăruie în recitarea acestor două versete în fiecare noapte, pentru a dobândi această făgăduință nobilă: să fie ocrotit de orice rău care l-ar vătăma. De la ʿAlī ibn Abī Ṭālib — Allah să fie mulțumit de el — s-a relatat că a spus:

ما أرى أحدا يعقل بلغه الإسلام ينام حتى يقرأ آية الكرسي وخواتيم سورة البقرة؛ فإنها من كنز تحت العرش

Nu cred că un om cu judecată, la care a ajuns Islamul, adoarme înainte să recite Āyat al-Kursī și sfârșitul Surei al-Baqara, căci acestea sunt dintr-o vistierie de sub Tron.[5]

Cuvintele sale — Allah să fie mulțumit de el — „căci acestea sunt dintr-o vistierie de sub Tron" sunt susținute și de mai multe relatări în care acest înțeles este atribuit Profetului ﷺ. Printre ele se află cea consemnată de imamul Aḥmad în *Al-Musnad*, de la Abū Dharr — Allah să fie mulțumit de el —, care a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

أُعْطِيتُ خَوَاتِيمَ سُورَةِ الْبَقَرَةِ مِنْ كَنْزٍ تَحْتَ الْعَرْشِ

Mi-au fost dăruite versetele de la sfârșitul Surei al-Baqara, dintr-o vistierie de sub Tron.[6]

4 *Al-Wābil al-Ṣayyib*, p. 156.

5 Ibn Kathīr a consemnat-o în *Tafsīr*, 1/507; an-Nawawī a consemnat-o și el, cu o altă formulare, în *Al-Adhkār*, p. 89, și a spus: „Lanțul său de transmitere este autentic, potrivit condițiilor lui al-Bukhārī și Muslim".

6 Aḥmad, *Al-Musnad*, 5/180. Al-Albānī — Allah să aibă milă de el — l-a clasificat drept autentic în *Ṣaḥīḥ al-Ǧāmiʿ*, nr. 1060.

Tot în *Al-Musnad*, de la ʿUqbah ibn ʿĀmir al-Juhanī — Allah să fie mulțumit de el —, s-a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

اقْرَأِ الْآيَتَيْنِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ فَإِنِّي أُعْطِيتُهُمَا مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ

Recită cele două versete de la sfârșitul Surei al-Baqara, căci ele mi-au fost dăruite de sub Tron.[7]

Printre relatările despre virtutea acestor două versete se află și cea consemnată de imamul Muslim în *Ṣaḥīḥ*-ul său, de la Ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de amândoi —, care a spus:

بَيْنَمَا جِبْرِيلُ قَاعِدٌ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ إِذْ سَمِعَ نَقِيضًا مِنْ فَوْقِهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ: هَذَا بَابٌ فُتِحَ الْيَوْمَ لَمْ يُفْتَحْ قَطُّ إِلَّا الْيَوْمَ، فَنَزَلَ مِنْهُ مَلَكٌ فَقَالَ: هَذَا مَلَكٌ نَزَلَ إِلَى الْأَرْضِ لَمْ يَنْزِلْ قَطُّ إِلَّا الْيَوْمَ فَسَلَّمَ، وَقَالَ: أَبْشِرْ بِنُورَيْنِ أُوتِيتَهُمَا لَمْ يُؤْتَهُمَا نَبِيٌّ قَبْلَكَ: فَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَخَوَاتِيمِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، لَنْ تَقْرَأَ بِحَرْفٍ مِنْهَا إِلَّا أُعْطِيتَهُ

Pe când Jibrīl ședea lângă Profet ﷺ, a auzit deasupra sa un scârțâit. Și-a ridicat capul și a spus: «Aceasta este o poartă care s-a deschis astăzi și care nu se mai deschisese niciodată până astăzi». Din ea a

7 Aḥmad, *Al-Musnad*, 4/147. Al-Albānī — Allah să aibă milă de el — l-a clasificat drept autentic în *Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ*, nr. 1172.

coborât un înger, iar el a spus: «Acesta este un înger care a coborât pe pământ și care nu mai coborâse niciodată până astăzi». Îngerul a salutat și a spus: «Bucură-te de două lumini care ți-au fost dăruite și care nu i-au fost dăruite niciunui profet dinaintea ta: Deschiderea Cărții și versetele de la sfârșitul Surei al-Baqara. Nu vei recita vreo parte din ele fără să primești binele cuprins în ea».[8]

Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah — Allah să aibă milă de el — a spus:

„Să știi că Allah — Slavă Lui — i-a dăruit Profetului Său Muḥammad — Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și să reverse binecuvântări asupra lui — sfârșitul Surei al-Baqara, dintr-o vistierie de sub Tron din care niciunui profet dinaintea lui nu-i fusese dăruit. Cine cugetă la aceste versete și înțelege adevărurile religiei pe care le cuprind, cele cinci temelii ale credinței, răspunsul dat oricărui susținător al falsului, deplinătatea binefacerilor lui Allah Preaînaltul asupra acestui Profet ﷺ și asupra comunității sale, iubirea lui Allah — Slavă Lui — pentru ei și întâietatea pe care le-a dat-o față de ceilalți, să se bucure de această cunoaștere!”[9]

Apoi el — Allah să aibă milă de el — a explicat înțelesul acestor versete prin cuvinte de mare preț. Cuvintele sale îndeamnă la grija față de aceste două versete: să fie memorate, recitate, înțelese prin cugetare și împlinite. Lui Allah Îi cerem să ne călăuzească spre aceasta și spre orice bine.

8 Muslim, *Ṣaḥīḥ*, nr. 806.

9 *Majmūʿ al-Fatāwā*, 14/129.

Bibliografie

1. Al-Bukhārī. Ṣaḥīḥ al-Bukhārī.
2. Muslim. Ṣaḥīḥ Muslim.
3. Ash-Shawkānī. Tuḥfat al-Dhākirīn.
4. Ibn al-Qayyim. Al-Wābil al-Ṣayyib.
5. Ibn Kathīr. Tafsīr al-Qurʾān al-ʿAẓīm.
6. An-Nawawī. Al-Adhkār.
7. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.
8. Al-Albānī. Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ.
9. Ibn Taymiyyah. Majmūʿ al-Fatāwā.

Indice

al-Baqara	1, 6, 7, 8
credință	3, 4, 5, 8
iertare	2, 3, 5
îngeri	2, 3, 8
recitare	1, 2, 5, 6, 7, 8
rugăciunea de noapte	6
Tron	6, 7, 8

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

CORAN ȘI RECITARE

Încheierea Surei al-Baqara

Două versete pentru fiecare noapte.

O îndrumare despre cele două versete cu care se încheie Sura al-Baqara: înțelesurile lor, virtutea recitării în fiecare noapte și darurile amintite în hadithurile Profetului — pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro